

BEN RUHİ BEY NASILIM

Edip Cansever (1928–1986) İstanbul’da doğdu. İstanbul Erkek Lisesi’nden mezun olduktan sonra girdiği Yüksek Ticaret Okulu’ndaki öğrenimini yarıda bırakarak babasının Kapalıçarşı’daki dükkânında ticarete başladı ve 1976 yılına kadar antikacılık yaptı. Turgut Uyar ve Cemal Süreya ile birlikte “İkinci Yeni”nin öncü şairleri arasında anılan Cansever’in ilk kitabı *İkinci Üstü* (1947), henüz 19 yaşında bir delikanlının, dünyayla ilk karşılaşmasının, tanışmasının ve ilk itirazlara yeltenişinin izlenimlerini dile getirir. Yer yer acemicedir ama alttan alta, akacağı derin ve geniş yatağın ilk işaretlerini taşır. Sonraki ikinci kitabı *Dirlik Düzenlik* (1954), büyük ölçüde “Garip Şiiri”nin etkisinde kalsa da, şairin daha sonra İkinci Yeni’ye ulanacak şiir yaklaşımının ilk ipuçlarını verir; bu kitapta yer alan “Masa da Masaymış Ha” adlı şiir, Türk şiirinin en çok bilinen şiirleri arasında yer alacaktır. Dilini olduğu kadar konularını, yöneliş ve tercihlerini de bulduğu kitap olan *Yerçekimli Karanfil* (1957), “bireyin yalnızlığı ve yabancılığının güdülediği sonsuz arayış çabası” biçiminde özetlenebilecek Cansever şiirinin temellerini atar; ve aynı izlek, “dramatik şiir”in ayrı ayrı ustalık örnekleri olan *Umutsuzlar Parkı* (1958), *Petrol* (1959), *Nerde Antigone* (1961) ve *Tragedyalar* (1964) ile sürer. *Çağrılmayan Yakup*’la (1969) başlayan sol siyasal eylemlere duygusal ve düşünsel planda katılışın şiirleri, *Kirli Ağustos*’ta (1970) çeşitlenerek sürdükten sonra, *Sonrası Kalır*’la (1974) destansı boyutlar kazanır. *Ben Ruhi Bey Nasılım* (1976) ve *Sevda ile Sevgi* (1977), toplumsal planda yaşanan “yenilgi”nin ardından yeniden bireysele dönüştür; ve *Şairin Seyir Defteri* (1980), *Bezik Oynayan Kadımlar* (1982), *İlk yaz Şikâyetçileri* (1984), *Oteller Kenti* (1985) adlı kitaplar, bu “içe kapanış”ı evrensel yalnızlık planında kavrayışın şiirlerini bir araya getirir. *Yerçekimli Karanfil* ile 1958 Yeditepe Şiir Armağanı; *Ben Ruhi Bey Nasılım* ile 1977 TDK Şiir Ödülü; ve *Yeniden* adlı toplu şiirleriyle Sedat Simavi Vakfı Edebiyat Ödülü bulunan Edip Cansever’in yayımlanmamış şiirleri *Gül Dönüyor Avucumda* (1987) adlı kitapta toplanmıştır.

Edip Cansever'in
YKY'deki kitapları:

Sonrası Kalır – Bütün iirleri (*iki cilt, 2005*)
iiri iirle Ölçmek – iir Üzerine Yazılar,
Söyle iler, Soru turmalar (*2009*)
Öncesi de Kalır (Kitaplarına Giremeyen iirler) (*2009*)
Ben Ruhi Bey Nasılım (*2016*)

Doğan Kardeş:
Gelmi Bulundum – Seçme iirler (*2008*)

EDİP CANSEVER

Ben Ruhi Bey
Nasılım

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 4697
Şiir - 347

Ben Ruhi Bey Nasılım / Edip Cansever

Editör: Murat Yalçın - Burcu Uğuz

Tasarım: Nahide Dikel

Baskı: Acar Basım ve Cilt San. Tic. A.Ş.
Beysan Sanayi Sitesi, Birlik Caddesi, No: 26, Acar Binası
34524, Haramidere - Beylikdüzü / İstanbul
Tel: (0 212) 422 18 34 Faks: (0 212) 422 18 04
www.acarbasim.com
Sertifika No: 11957

1. baskı: Koza Yayınları, 1976
YKY'de ciltli, özel baskı: İstanbul, Eylül 2016
ISBN 978-975-08-3733-3

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2015
Sertifika No: 12334

Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
Kemeraltı Caddesi No: 4 Karaköy Palas Kat: 2-3 Karaköy 34425 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
http://www.ykykultur.com.tr
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: http://alisveris.yapikredi.com.tr

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

SUNUŞ

*Ben Ruhi Bey, mutlu olan Ruhi Bey
Ölümü gömdüm, geliyorum
Bir sonbahar günüydü, geliyorum
Güneşler buz gibiydi, geliyorum
Ve bütün kötülükler
Ölümün armaları gibiydi
Size anlatırım, geliyorum*

Ruhi Bey kimdir? Edip Cansever'in toplumsal planda yıpranmış, tıkanmış bir zihnin dağınıklığı içindeyken bir karabasandan kurtulmanın aracı yaptığı dramatik bir bilinçaltı figürdür. Edip Cansever, kendi hayatını parça parça şiirleştirdiği sırada, bir yaz günü Krepen Pasajı'nda bir başına otururken, "sakalları uzamış, saçları dökük ve yağlı, askılı pantolonunu karnının üstüne kadar çekmiş, omzunda birkaç kemerle dolaşan, kimselerle konuşmayan ama kendiyile konuşur gibi dudakları kıpırdayan bir adam" çıkar karşısına. "Kitap o günkü rastlantıdan sonra hızla gelişti" der Cansever. Ruhi Bey modern şiirimizin en güçlü figürlerindendir. *Çağrılmayan Yakup* ve *Tragedyalar*'da denediği dramatik şiir kalıplarını yeniden kurarak kendi şiir anlayışının doruğuna bu kitapla çıkar şair. Kendine özgü şiir tekniklerini işleyip derinleştirerek "Edip Cansever sesi"ne ulaşır.

1976'da Koza Yayınları tarafından yayımlanan ve ertesi yıl Türk Dil Kurumu Şiir Ödülü verilen *Ben Ruhi Bey Nasılım* kitabının yayımlanışının 40. yılı dolayısıyla yaptığımız bu özel baskının başta Edip Cansever hayranları olmak üzere bütün şiir sevenleri mutlu edeceğini umuyoruz.

YKY

İÇİNDEKİLER

3V_6f YZ8V 8 Rde^

I • 11

II • 16

III • 18

IV • 22

V • 25

VI • 30

Bir Çiçek Sergicisi Der ki • 32

Bir Meyhane Garsonu • 37

Patron Masaya Gelir • 42

Kürk Tamircisi Yorgo ve Küçük Bir Olay • 47

Ruhi Bey Anlatıyor: Bir Düğün Günü ve Sonrası • 52

Bir Genelev Kadını ve... • 56

Ruhi Bey ve Limonluktaki Yangın • 59

Kısa Bir Not: Konakta Son Gün ve... • 67

Bir Otel Kâtibi • 74

Bir Olay: Ruhi Bey ve Gülcünün Ölümü • 81

Cenaze Kaldırıcısı Âdem • 90

Acaba • 97

Düşlüyor Ölümünü Ruhi Bey • 100

Koro • 105

Ruhi Bey • 106

Yayın Notu: Bu kitap, Edip Cansever'in YKY tarafından yayımlanan *Sonrası Kalır II - Bütün iirleri* kitabının içinde yer almaktadır.

Ben Ruhi Bey Nasılım

I

Gördün mü hiç suyun yanmasını tuzda
Gördüm ben bu yaşam boyu iniltiyi
Büyük bahçelerin küçük içinde
Saksılardan birinde
Gördüm de
Uyurken uyandırılmış gibi
Beni bir sardunya büyüttü belki.

O ben ki
Bir kadında bir çocuk hayaleti mi
Bir çocukta bir kadın hayaleti mi
Yalnızca bir hayalet mi yoksa.

Ne peki
Yere dökülen bir un sessizliği mi
Göge bırakılmış bir balon sessizliği mi
İşini bitirmiş bir org tamircisinin
Tuşlardan birine dokunacakkenki
Dikkati ve tedirginliği mi.

Bekler mi beni
Her yanı, ama her yanı çocuklar gibi gülümseyen
Bir sürü yaz gününün içinde
Acaba bekler mi beni
Uykularım, o sonsuz uykularım
Yanmış bir limonluktaki
-Ve limonlar ki her gün bir yaprak ayininde
Sesini hiç eksiltmeyen-
Ama bilmez miyim ben
Bilmez miyim hiç
Böyle sığ hayallerle oyalanmak yerine
Kısacık bir zaman olmalıydı elimde
Turfanda mevya gibi bir zaman
Yollar yollar kateden tadı ve ekşiliği
Geçerek erguvanların dönemecinden
Leylakların dörtyol ağzından
Yapıştırıncaya dek beni dudaklarına
Acının dudaklarına ve geçmişin
Bir yaban gülü yaprağı gibi beni
Ama ne gezer.

Korkmuyorum artık solmaktan
Solmaktan ve solgunluktan
Gelmişim nerelerden böyle
Kurumuş bir dere yatağı gibi
Ya da pek kurumamış da
Baygın, hasta ya da cançekişen
Çırparaktan yüzgeçlerimi dip sularında
Ya da yer tahtaları, muşamba, örtük perdelerin kasvetini
Yorgun düşerek taşımaktan
Ve ne çıkar ayırmasam kendimi
Suların büyük içkilere kavuştuğu koylardan.

Koylardan
Kapsayan o sevimsiz, o küçük aşkları da
Eskiyen turunçlar gibi ilk rengini pek aratmayan
Ayırmasam kendimi
Diyorum ayırmasam
Köhnemiş bir geminin –izine pek rastlanılmayan–
İçindeki bir yolcudan da, değerli taşlarla dolu cepleri
Cepleri yüreği cepleri
Ayırmasam da ben
Kim görürdü o yolcuyu, yani kim farkedirdi beni
Sıradan acılardır çünkü bütün ilgileri toplayan
Oysa sıkıntıyı buruşuk bir iç çamaşırı gibi saklayan
Bu kımiltısız gövde
Görülmemiştir ki hiç görülsün şimdi
Görülmediği gibi gündoğumundan havalanan kuşların
Ya da bir oda kapısını açtığınız zaman
O müthiş öğle sığağında
Pencerenin önünde örgü ören birinin
–Örgü mü, bir çay bardağını başka başka tutan ellerin
becerikliliği mi–
Görülmediği gibi
Ama var mıydı sanki görülmeyi isteyen
Var mıydı bir şeyler bekleyen yüreğimin eskittiklerinden.

II

Ve her şey hızla yetişti sonra
Sarı bir günün kahverengi yarımına.

Yıkılmış bir ağacın üstünde yıllarca oturdum da
Gözleri avına benzeyen bir avcıydım sanki
Ağaç da çürümüş zaten
Kazımış, oymuş bir yerlerinden gelip geçen onu
Ağaç mı, içi yıllarla dolu bir kutu mu
Çözmek için mi acaba içlerindeki bir gizi
–Gizi mi, bir giz gereksinmesini mi–
Yoklamışlar orasından burasından
Kim bilir.

Ama sessizlikten başka ne bulmuşlar
Önemsiz bir iki anıdan başka
Ya insan kılığında ya da bir dekor taşkınlığında
Sorarım ne bulmuşlar
Çoktan yeni bir umuda dönüşmüştür onlar da
Anılar.

Oysa bambaşka şeyler olmalıydı ağaçta
Kazılmış, oyulmuş yerlerinde ağacın
Buruk, mayhoş, daha çok da bir zehir tadındaki
Bir şeyler olmalıydı. Ve sanki
Yıllar var ki saklamışım orda ben
Saklamışım anlaşılan
Odasında yapayalnız doğuran bir kadının
Dışa vurmak istemediği
Ya da pek gereksinmediği
O iniltiyi andıran
Duyurulmayan her şeyi.